

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป สถานการณ์ และความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยส่งออกไปยังตลาดแอฟริกา โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA ) พลวัตการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Dynamic Revealed Comparative Advantage) และ แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share Model) เปรียบเทียบกับประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ 7 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม จีน อินเดีย ปากีสถาน สหรัฐอเมริกา บราซิล และอุรุกวัย โดยข้อมูลข้าวที่ศึกษาแบ่งตามพิกัดศุลกากรในระบบฮาร์โมนไนซ์ ระดับ 4 digit โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2551

จากการศึกษาพบว่าไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวไปยังแอฟริกาแต่เป็นอันดับสองรองจากเวียดนาม เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบร่วมกับส่วนแบ่งตลาดพบว่า ไทยสามารถครองส่วนแบ่งตลาดได้มากคือมีความสามารถในการแข่งขันมากที่สุด และมีแนวโน้มที่จะครองตลาดได้มากขึ้นเนื่องจากมีค่า RCA และส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยมีค่ามาก ส่วนเวียดนามและปากีสถาน มีค่า RCA สูง แต่ส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อย คือมีความสามารถในการแข่งขันและครองตลาดได้ไม่มากนัก แต่มีแนวโน้มที่จะครองตลาดได้มากขึ้น ส่วนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงการส่งออกเฉลี่ย พบว่า ประเทศไทยมีการขยายตัวการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นแต่มีอัตราการขยายตัวน้อยกว่าการขยายตัวการนำเข้าข้าวของตลาดแอฟริกา ต่างจากปากีสถาน บราซิลและอุรุกวัย ที่มีอัตราการขยายตัวการส่งออกข้าวสูงกว่าอัตราการขยายตัวการนำเข้าข้าวของตลาดแอฟริกา ส่วนประเทศผู้ส่งออกอื่นๆมีอัตราการขยายตัวการส่งออกข้าวลดลงจากการศึกษาจากแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ เมื่อพิจารณาในปีพ.ศ. 2551 ปัจจัยทางด้านความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่น้อยกว่าเวียดนาม และอุรุกวัย

This study aimed to analyse the competitiveness of Thai rice export to Africa Market comparing with seven significant exporting countries such as Vietnam, China, India, Pakistan, USA, Brazil and Uruguay. This study employed Revealed Comparative Advantage Index (RCA), Dynamic Revealed Comparative Advantage and Constant Market Share Model (CMS) for the analysis using data classified by customs tariff with 4 digit harmonized criteria during 2003-2008.

The study results showed that Thailand is the second rank that had a comparative advantage in exporting rice to Africa behind Vietnam. By using Revealed Comparative Advantage (RCA) with market share analysis, Thailand had high competitiveness and it tended to increase more in Africa market, whereas Vietnam and Pakistan had low competitiveness. However, it tended to increase more as well. In addition, the export growth rate of Thai rice increased less than the import growth rate of Africa market. Unlike Pakistan Brazil and Uruguay, the export growth rate increase more than the import growth rate of Africa market. Other remaining competitors had decreasing export growth rate. The result of Constant Market Share Model showed the factor in the competitiveness of Thai rice was likely to increase but less than Vietnam and Uruguay in 2008.